



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**  
**Кзз 942/2018**  
**19.09.2018. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због два кривична дела пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.820/18 од 22.08.2018. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу ЗК.1036/14 од 01.08.2017. године и Вишег суда у Нишу Кж1 406/17 од 27.12.2017. године, у седници већа одржаној дана 19.09.2018. године, једногласно, донео је

**ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ** као неоснован захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.820/18 од 22.08.2018. године, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу ЗК.1036/14 од 01.08.2017. године и Вишег суда у Нишу Кж1 406/17 од 27.12.2017. године.

**Образложење**

Пресудом Основног суда у Нишу ЗК.1036/14 од 01.08.2017. године у ставу I изреке окривљени АА је на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ. У ставу II изреке пресуде окривљени је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ. Одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, а о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 406/17 од 27.12.2017. године одбијена је као неоснована жалба Основног јавног тужиоца у Нишу и потврђена је пресуда Основног суда у Нишу ЗК.1036/14 од 01.08.2017. године.

Против наведених правноснажних пресуда Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости КТЗ.бр.820/18 од 22.08.2018. године, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези става 2. и члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 229. став 1. КЗ и члана 5. Закона о порезу на доходак грађана и члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској

администрацији, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев и утврди да је правноснажним пресудама Основног суда у Нишу ЗК.1036/14 од 01.08.2017. године и Вишег суда у Нишу Кж1 406/17 од 27.12.2017. године повређен закон у корист окривљеног АА и то члан 485. став 1. тачка 1) у вези става 2. и члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 229. став 1. КЗ и члана 5. Закона о порезу на доходак грађана и члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА - адвокату Мирославу Станојевићу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Републички јавни тужилац у поднетом захтеву истиче да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање у побијаној правноснажној пресуди суд погрешно применио закон када је у ставу I изреке првостепене пресуде окривљеног АА на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободио од оптужбе за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, погрешно налазећи да дело за које је окривљени оптужен по закону није кривично дело. Ово са разлога јер како правилном применом одредби члана 5. Закона о порезу на доходак грађана и члана 41. став 3. и 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији произилази да се радња извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, као и пореске обавезе чије се плаћање избегава, а што представља битно обележје тог кривичног дела, морају посматрати у оквиру временског периода од једне фискалне односно календарске године, а не календарског тромесечја како то погрешно сматрају нижестепени судови, те како се појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава сабирају у оквирима једне календарске односно фискалне године, то је сходно томе, по ставу Републичког јавног тужиоца, у радњама окривљеног ближе описаним у ставу I изреке првостепене пресуде остварено објективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, а то је да износ обавезе - пореза, чије се плаћање избегава, у конкретном случају ПДВ-а, прелази износ од 150.000,00 динара у једној календарској години која представља фискалну односно пословну годину.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, одредбом члана 5. Закона о порезу на доходак грађана је прописано да се годишњи порез на доходак грађана плаћа по решењу надлежног пореског органа на доходак остварен у календарској години, у складу са тим законом.

Одредбом члана 41. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“ број 80/2002 .... 55/2004) је прописано

да се збирна пореска пријава за порез по одбитку подноси Пореској управи једном месечно, и то у року од пет дана по истеку месеца, посебно за сваку исплату извршену у претходном месецу, а одредбом става 5. истог члана је прописано да се појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског плаца, означена њиховим ПИБ-ом, подноси Пореској управи једном годишње, најкасније до 31. јануара за претходну годину.

Из цитираних законских одредби, на чију неправилну примену од стране нижестепених судова указује Републички јавни тужилац, произилази да се ове одредбе не односе на порез на додату вредност чије избегавање обрачунавања и плаћања од стране окривљеног је предмет овог кривичног поступка, већ да се исте односе на порез на доходак грађана (одредба члана 5. Закона о порезу на доходак грађана), односно на порез по одбитку (одредбе члана 41. став 3. и 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији).

Имајући у виду напред наведено, те да су одредбама члана 48. Закона о порезу на додату вредност прописани порески периоди за које се обрачунава порез на додату вредност (ПДВ), предаје пореска пријава и плаћа ПДВ и да они могу износити или календарски месец или календарско тромесечје у зависности од висине укупног промета који је порески обвезник остварио у претходних 12 месеци, дакле имајући у виду да се у конкретном случају пореске обавезе чије се плаћање избегава не посматрају у оквиру временског периода од једне фискалне односно календарске године (како то погрешно сматра Републички јавни тужилац), већ у оквиру календарског тромесечја, а како су то правилно закључили нижестепени судови, то се неосновано захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца истиче да су на чињенично стање утврђено у побијаној правноснажној одлуци неправилно примењене одредбе члана 5. Закона о порезу на доходак грађана и члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

Поред тога, неосновани су и наводи Републичког јавног тужиоца да је суд погрешно применио одредбе члана 423. тачка 1) ЗКП у вези члана 229. став 1. КЗ. Ово са разлога јер како је у конкретном случају износ пореске обавезе чије се плаћање избегава, односно необрачунатог, непријављеног и неплаћеног ПДВ-а у сваком појединачном пореском периоду - календарско тромесечје мањи од 150.000,00 динара, при чему се не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава из различитих пореских периода, односно у два календарска тромесечја, то су нижестепени судови правилно нашли да се у радњама окривљеног АА ближе описаним у ставу I изреке првостепене пресуде, а које радње се тичу обрачуна и пријаве ПДВ-а у вези са купопродајним уговорима које је окривљени закључио са ББ, ВВ и ГГ, не стичу законска обележја бића кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, па су правилно окривљеног у том делу на основу члана 423. тачка 1) ЗКП ослободили од оптужбе за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, јер дело за које је оптужен по закону није кривично дело.

Осим тога, за напоменути је да се пресуда Врховног касационог суда Кзз 196/2016 од 14.04.2016. године, на коју је у поднетом захтеву за заштиту законитости указао Републички јавни тужилац, а у којој је заузет правни став да се радња извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, као и

пореске обавезе чије се плаћање избегава, што је законско обележје тог кривичног дела, морају посматрати у оквиру временског периода од једне календарске односно фискалне године, односи на ситуацију необрачунавања и неплаћања пореза на доходак грађана, а не на ситуацију необрачунавања, непријављивања и неплаћања пореза на додату вредност (ПДВ), а што је овде управо случај.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене повреде закона на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца, то је Врховни касациони суд на основу члана 491. став 1. ЗКП наведени захтев Републичког јавног тужиоца одбио као неоснован.

**Записничар-саветник**  
**Снежана Лазин,с.р.**

**Председник већа-судија**  
**Невенка Важић,с.р.**

За тачност отправака  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић